

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИВЕН“ Е А Д

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2016 година

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Отчет за финансовото състояние

Отчет за всеобхватния доход

Отчет за паричния поток

Отчет за промените в собствения капитал

Приложение

Доклад за дейността

Годишният финансов отчет от страница 1 до страница 35 е одобрен с протокол от 29.03.2017г. от Борда на Директорите и подписан от името на

Изпълнителен директор:

Кънчо Тодоров Танев

Съставител:

Петя Георгиева Георгиева

Март 2017 година
Сливен

Съдържание

Отчет за финансовото състояние

Отчет за всеобхватния доход

Отчет за паричния поток

Отчет за промените на собствения капитал

Приложение

I. Обща информация

II. База за изготвяне на отчета и приложени счетоводни политики

и Допълнителна информация към статиите на финансовия отчет

III. Действащо предприятие

IV. Приложени съществени счетоводни политики и допълнителна информация към статиите на финансовия отчет.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

За годината , приключваща на 31 декември 2016 година
Годишния доклад за дейността е изготвен съгласно чл. 39 от Закона за счетоводството в сила от 01.01.2016 г., Обн. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 6 Декември 2016г., (ДР) на ЗППЦК (обн.ДВ, бр.42 от 03.06.2016г.), чл. 247 от Търговския закон и се изготвя съгласно Международните стандарти
Годишният доклад за дейността представя коментар и анализ на финансовите отчети на дружеството. Този доклад се представя заедно с годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2016г.

Годишния доклад за дейността на дружеството включва следната информация:

Обективен преглед, който представя вярно и честно развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено;

Производствен процес и технология.

Производствената програма през 2016 година беше обезпечена от енергийни котли ЕК № 1 и 2, турбогенератор ТГ № 1, бойлерна уредба – БУ и скарен котел КВГМ.

Основния режим на работа, към който сме се придържали е максимално по-продължителна работа с ЕК, ТГ №1 и БУ.

В сравнение с 2015 година, 2016 година се характеризира с намаление на електропроизводството и увеличение на топло производството. Електропроизводството през 2016 година е по-малко с 7 996 666 квтч за сметка на повишеното топло производството. Увеличението на топло производството е с 53 037 359 квтч което се дължи на присъединяването на нови абонатни станции. Наблюдава се повишаване на потреблението на пара с 22 835 236,50 квтч спрямо 2015 година което се дължи на количествата подадена пара към пелетизираща инсталация и сушилни.

Сравнявайки техническите показатели на дружеството за 2016 год. с 2015 год. се вижда леко повишение на СН за ел.енергия в % отношение като една от причините за повишаването на СН е използването на три мрежови помпи за обезпечаването на повишеното потребление на гореща вода от присъединените нови абонатни станции и работа на газоочистващата инсталация.

Специфичния разход за производство на електроенергия и топлоенергия от ЕК за 2015 год. и 2016 год. са приложени в таблицата по долу:

Показател	2015г.	2016г.
Специфичен разход за производство на ел.енергия, г.у.г/квтч	337,03	226.18
Специфичен разход за производство на топлоенергия, г.у.г/квтч	148,23	158,69

Въглицата са с показатели съответно (2015 – 85 973,57 т.у.г с 2 611,40 ккал/кг, а за 2016 – 77 311,96т.у.г с 2 753,46 ккал/кг).

В резултат на по-добрата калоричност се забелязва по-малкия разход на въглища за 2016 г. в сравнение с разхода на въглища за 2015 г. (196 546,880 т. за 2016 г. и 230 475,180 т. за 2015 г.). но това е и резултат от по-малкото работни часове на енергийните котли през 2016 година.

Изразходвания мазут за ЕК през 2016 г. е по-малко с 45,835 тона в сравнение с 2015 год., което се дължи на повечето разпалвания на ЕК през 2015 год.

По време на работата на енергийната част за 2016 година са регистрирани общо 12 броя спирания – 7 броя за ЕК1 и 5 броя за ЕК2.

За подобряване на работата през 2016 год. беше извършена реконструкция на ГОИ, беше направена ревизия на основните възли на ТГ, ЕК1 и ЕК2.

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИВЕН „ ЕАД
Годишен финансов отчет 2016 година

Анализ на продажби и структура на разходите

Основният дял от приходите на Дружеството са от продажба на електрическа енергия и топлинна енергия

Структура на приходите от основна дейност е както следва :

Приходи:

ПОКАЗАТЕЛИ	Мярка	Към 31.12. 2016
Всичко приходи:	хил.лв.	21 831
- от електроенергия	хил.лв.	14 129
- от топлоенергия в т.ч.	хил.лв.	7 517
- от стопански организации и пром. предприятия	хил.лв.	3 385
- от бюджетни	хил.лв.	913
- от население	хил.лв.	3 219
- кондензат - топлоносител	хил. лв.	186

Човешки ресурси

Персонал

Средно списъчен състав на персонала за периода е 275 бр.

Работна заплата

Начислените и изплатени средства за работна заплата на персонала към 31.12.2016г годината са в размер на 3259 хил.лв. За периода е достигната средна брутна работна заплата в размер на 988лв.

Екология

Производствената активност на централата като цяло съответства на действащото екологично законодателство и покрива повечето изисквания на нормативната уредба. Дружеството не притежава сертифицирана система за управление на околната среда.

Издадено от ИАОС Комплексно разрешително за експлоатация на Депо за неопасни производствени отпадъци - № 492-Н0/2014.

С Решение № 510-Н0-И0-А0/2015 г. на Изпълнителния директор на ИАОС е издадено Комплексно разрешително /КР/ на “Топлофикация Сливен” ЕАД № 510-Н0/2015г. за експлоатация на горивна инсталация за производство на топлинна и електрическа енергия с номинална топлинна мощност 98 MW.

Актуализирано Разрешително за емисии на парникови газове (РЕПГ) № 35 – Н2/2015 год., във връзка с издаденото Комплексно разрешително № 510-Н0/2015 г.

В изпълнение на разпоредбите на чл.103 ал.2 от ЗООС и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, дружеството е класифицирано, като „предприятие с нисък рисков потенциал”.

В изпълнение на Заповед № РД-68/04.02.2016 г. на Министъра на околната среда и водите издадена на основание чл.11,ал.1,т.5 и чл.157а, ал.7,т.1 от ЗООС, в дружеството е извършена комплексна проверка за изпълнение на задълженията произтичащи от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях. Изготвен е Констативен протокол № 002667 от 22.04.2016 г., дадени са предписания със срок за изпълнение. Предписанията са изпълнени в срок.

През изминалата година в дружеството е извършена планова проверка от РИОСВ – Стара Загора за изпълнение на условията по КР 510-Н0/2015. За проверката е изготвен Протокол № 003511/23.11.2016

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИЕВЕН”, ЕАД
Годишен финансов отчет 2016 година

г. не са констатирани нарушения и неизпълнения.

В дружеството е създадена организация и система за управление на околната среда, като приоритетите са следните:

Обучение – в програмите за обучение и провеждане на изпитите за квалификация са включени и въпроси касаещи опазване на околната среда.

Обмен на информация - дискутиране и обмен на информация с работещите в дружеството, целящо непрекъснато повишаване осъзнаването на ефекта от дейността им, компетентността и отговорността им към опазването на околната среда.

Документиране – изготвени са всички инструкции за прилагане и изпълнение на условията по Комплексното разрешително. По места са раздадени инструкциите касаещи определения вид дейност. Изготвен е списък удостоверяващ къде какъв документ е предоставен.

Управление на документи – изготвена е и се изпълнява инструкция за актуализация на документи.

Оценка на съответствие, проверка и коригиращи действия – извършват се периодични проверки съгласно инструкциите. Предприемат се всички необходими действия регламентирани в инструкциите за определяне на съответствие и коригиращи действия.

Очистване на димните газове – изградена очистваща инсталация на изходящите димни газове от енергийните котли.

Използване на пепелни маси – получен сертификат за предаване за оползотворяване на пепелни маси.

Записи – всички данни от наблюдението на показателите и резултатите от оценка на съответствието се документират и съхраняват.

Безопасност на труда и екология.

Организация и управление на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Има разработена и утвърдена от работодателя програма за намаляване на риска при работа за 2016г.

Инструктажите на работниците и служителите се извършват от длъжностни лица определени от работодателя със заповед от 2016г. Създадената система е обвързана със съответните заповеди, план програми, въпросници и персонал подлежащ на проверка на знанията. Комисиите за провеждане на изпитите са определени със заповед на изпълнителния директор.

Правилниците за безопасна работа в електрически и неелектрически уредби изискват прилагане на нарядна система.

На съоръженията с повишена опасност се правят ежегодни прегледи от звеното за “технически надзор” имащо лицензия от ДАМТН за установяване техническото им състояние.

СТМ “Професионал” обслужваща централата е външна и съответните задължения са посочени в договор.

Има разработен план за предотвратяване и ликвидиране на аварии на територията на дружеството. На генплана приложен в аварийния са нанесени противопожарните съоръжения.

Всички работници са осигурени със специално работно облекло и ЛПС, което се получава индивидуално по списък със срок на износване.

На територията на централата по време на плановите годишни ремонти работят външни фирми. За изпълнение на изискванията на чл.18 от ЗЗБУТ се сключват договори координиращи мерките по безопасност между собственика и изпълнителя на ремонтните работи.

СТМ е изготвила физиологичен режим на труд и почивка и същи е приет на заседание на КУТ.

През 2016г. няма допуснати трудови злоупотреби. Професионални заболявания няма регистрирани.

Преценка за състоянието на работното оборудване и използваните технологии и влиянието им върху работната среда и нивото на трудовия травматизъм.

Колективните средства за защита са следните : в цех ХВО локални аспирационни уредби в дневна и сменна лаборатория, варово помещение; в КТЦ смукателни вентилационни уредби в помещенията на водогреен котел и котли КГМ12 на гориво природен газ автоматично включващи се в зависимо ст от концентрацията на метан във въздуха, на котата на ГТЛ№4 за въглищен прах, в ЦИЛ за серен диоксид при изготвяне на проби на въглищата. За защита от висока температура тръбопроводите за пара и гореща вода след извършване на ремонтни работи своевременно се изолират. Всички ремонтни работи се извършват по графици и програми утвърдени от ръководството на централата.

Работните места с вредности над СХН са следните:

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИЕВЕН „ ЕАД
Годишен финансов отчет 2016 година

- висока температура през летния и преходен период в машинна зала от кота 0 до кота 19,50; котелно помещение от кота 0 до кота 26; бойлерна уредба; ел. уредби 0.4кV; КРУ 6кV; ГРУ; камерите на I и II градска магистрала.
- на открито или в помещения с температура под СХН през зимния период са помещенията в ТЛ-1, ТЛ-2 , котелно помещение кота 0, разтоварище на вагони, цех “Топлоснабдяване”
- прах - ТЛ-1;ТЛ-2;ТЛ-4;котелно помещение от кота 12,30 до кота 26, особено през летния период, когато въглищата са сухи
- шум – котелно помещение – кота “0” мелници, кота “12,30” бридови вентилатори; машинна зала; бойлерна уредба; мазутно стопанство; дърводелска работилница
- осветление - котелно помещение кота “0”, кота “12,30”, кота “26”

На работните места са направени замервания за въглероден окис, серен двуокис, натриева основа, сярна киселина, но същите са в СХН.

Във всички цехове има заредени аптечки за първа помощ, а при дежурните инженери се намира аптечката за сменния персонал. За всички работещи са осигурени санитарно-битови помещения съблекални, бани, стаи за почивка.

Вероятното бъдещо развитие на предприятието

Предвиждано развитие на Дружеството и инвестиции.

I. Анализ на извършените разходи през 2016г.

Разходите за Ремонтни през 2016 г., са на обща стойност 928 х.лв. В сравнение с 2015 г. (998 х.лв.), разходите са намалели с 70 х.лв.

Направените разходи за ремонт по основни съоръжения, цехове и направления, са както следва:

- 1.1. Ремонт на съоръженията по ЕК N 1 и ЕК 2 за 92 х.лв
- 1.2. Ремонт на турбоагрегат и турбинно оборудване за 186 х.лв., включващ : проверка и ремонт на лагери, клапанна кутия, клапани ВН, сервомотори, маятникова настройка, регулираща и маслена системи, подмяна ротор електрогенератор.
- 1.3. Ремонт на съоръженията в горивоподаване за 9 х.лв
- 1.4. Ремонтите на ел., КИП и А съоръжения са за 5 х.лв.
- 1.5. Ремонтта по съоръженията и сгради в ХВО са за 11 х.лв
- 1.6. Извършената ремонтна дейност по транспортните средства от автотранспорта и тежка механизация са за 102 х.лв.
- 1.7. В направление пренос и разпределение на топлинна енергия, е извършена ремонтна дейност за 173 х.лв., включваща : ремонт на промишлени парни и водни магистрала, градски водни магистрала и отклонения, АС и помпи, възстановяване на хоризонтална планировка след аварии и.
- 1.8. За текуща поддръжка са изразходвани общо 349 х.лв.

Въпреки увеличената наработка на съоръженията, липсата на средства не позволи изпълнение на пълният обем планирани ремонтни дейности.

Разходите за Инвестиции през 2016 г. са на обща стойност 1238,50 х.лв. В сравнение с 2015 г. (2340,77 х.лв.), разходите са по-малко с 1102,27 х.лв.

Разпределението им е както следва :

- Инвестиции в цех КТЦ и горивоподаване за 524,7 х. лв.
- Проектиране, доставка и изграждане на нови битови топлофикационни ТО и АС и рехабилитация на топлопреносната система за 80,5 х.лв.
- Мероприятия по Деректива 2003/87 на ЕС на стойност 563,1 х.лв.
- Доставка на инвентар и машини за 70,2 х.лв.

Има постоянен контрол при извършването на разходите от изп. Директор ,гл. счетоводител и началниците по звената.

В края на годината всички действащи договори са преразгледани. Една част от тях са прекратени а друга са преоговорени . Дружеството спадва закона за ОП.

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИВЕН,, ЕАД
Годишен финансов отчет 2016 година

Може да се мисли за намаляне на разходите, но не в драстични размери, ако искаме да запазим доверието на клиентите. Увеличаването на абонатите ни включително с изграждане на нови трасета и абонатни станции, както и рехабилитация на старите обекти с цел намаляване на аварияте водят до повишаване на приходите ни . Благодарение на атрактивната ни досегашна политика за увеличаване на услугите и модернизация чрез инвестиции и иновативността на колектива от професионалисти сме търсен партньор.

Ръководството не предвижда промени в развитието на основната дейност на Дружеството в краткосрочен план.

През 2016г. по проектите за дерогация сме закупили помпи честотно регулируеми за 60 000лв., а по другите проекти за Рехабилитация на стари тръбопроводи и абонатни станции както и за топлинна изолация и нови регулатори българско производство около 200 000 лв.Изграден е нов тръбопровод и абонатни станции по ул. „Иречек” за 88 000 лв и е дадено начало на още един нов тръбопровод по ул. „Асеновска”. Продължава и работа по увеличаване броя на клиентите на „Топлофикация Сливен” ЕАД, както и ремонтите по всички Абонатни стонции, магистралаи и отклонения някой от който са на повече от 40 години и като трасе са над 40 км.

Пазарен модел, конкурентна среда и регулиране

Чрез наличните си магистрални топлопроводи, отклонения и абонатни станции, „Топлофикация – Сливен” ЕАД има възможността да топлоснабдява 16900 апартамента, което представлява значителен дял от жилищния фонд на града.

През 2016г. е извършвано топлоподаване средно към 9460 битови потребители, като през месец декември техният брой е 12988 бр., а през август 2016 г. минимален -5932 бр.

От общо инсталирани 469 АС (в това число 375 бр. битови АС и 94 АС самостоятелни стопански и бюджетни обекти), към м. декември 2016г. работят 360 битови, 84 стопански, и бюджетни АС – общо 444 АС са ползвали отопление и битово гореща вода.

В резултат на стартираната „Промоция отоплителен сезон 2016/2017г.”, дружеството регистрира положителен ръст в броя на работещите АС и абонатите – фактори довели до значително повишаване количеството на подадената топлинна енергия. Едновременно с повишаване на реализираното количество топлоенергия, се понижават относителните загуби по топлопреноса, и съответно подобрява технологичните и експлоатационните показатели на топлопреносната мрежа.

Реализация на топлоенергия през отчетния период :

Реализация на топлоенергия с пара:

Реализираната топлоенергия с топлоносител пара, през 2016г. е 91498 МВтч, което в сравнение с 2015г. е с 28,70% по - голямо, а отнесено към 2014г. е с 54,19 % по – голямо. /Таблица 1/

Таблица 1

№	Реализация	2013	2014	2015г.	2016г.
		МВтч	МВтч	МВтч	МВтч
1	пара	49644	59340	71093	91498

Реализация на топлоенергия с гореща вода:

Реализираната топлоенергия с топлоносител гореща вода, през 2016г. е 93251МВтч, което в сравнение с 2014г. е с 10,34% по – голямо. /Таблица 2/

Таблица 2

№	Реализация с гореща вода	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
		МВтч	МВтч	МВтч	МВтч
1	Стопански	4352	3179	4391	4968
2	Бюджетни	15747	13371	14042	13142
3	Население	63953	67959	76646	75141
4	общо	84052	84509	95079	93251

Факторите влияещи върху продадената топлоенергия са метеорологичните условия, броя на присъединените сгради и ползващите в тях имоти.

Фирми за дялово разпределение на топлоенергия

В съответствие с разпоредбите на ЗЕ и в изпълнение на сключените договори и през 2016г. в гр.Сливен фирмите, извършващи дялово разпределение (ДР) на топлинна енергия са следните:

- „БЕЛЧЕВСТРОЙ“ ЕООД – извършващи ДР на 90 бр.АС
- „НЕЛБО“ ООД – извършващи ДР на 25 бр. битови АС и 2 бр. стопански АС

Освен горепосочените фирми, в качеството си на лице за дялово разпределение по чл.139а от ЗЕ, „Топлофикация – Сливен“ЕАД обслужва 245 бр. АС, в т.ч. на ДР с индивидуални уреди за дялово разпределение – 30 бр. АС и с разпределение на отопляем обем и водомери за БГВ – 215 бр. АС. Битовите, стопанските и бюджетните потребители на енергия за отопление и битово-гореща вода могат да избират между централно топлоснабдяване и осигуряването му с други енергоносители, като: твърдо гориво – дърва и въглища, течено гориво – нафта, електроенергия – ел.печки, климатици, пропан бутан и природен газ.

Ползването на течни горива е силно ограничено поради високата им цена.

В гр.Сливен природния газ се ползва основно от стопански потребители.

Обект на ценово регулиране на вътрешния пазар са цените на производителите на електрическа енергия и топлинна енергия. „Топлофикация – Сливен“ЕАД продава своята продукция по регулирани от държавата чрез КЕВР, цени.

Събираемост

Предвид необходимостта дружеството да си събере вземанията от клиенти ползващи топлоенергия, но незаплатили месечните си сметки се налага съдебно дирене на въпросните суми.

През 2016г. са подадени 102бр. заявления за издаване на заповед за парично издължаване по чл. 410 от ГПК. Търсените суми, съдържащи се в заявленията са сумарно: главница 133 518.95лв., мораторна лихва 12 570.88лв. или общо 146 089 .83лв. А през 2015г. заявленията са 189 бр., съдържащи търсени суми общо: главница 212 932.07лв., мораторна лихва 22 785.81лв или общо 235 717.88лв. Налице е намаление броя неплащащи клиенти, респективно и на търсените суми по съдебен ред с около 50% годишно.

Не малка част от длъжниците плащат задълженията си още на заповедно производство. Плащането е цялостно в пълен размер на задължението или се сключват споразумения за разсрочено плащане. За останалата част несъбрани суми се образуват изпълнителни дела.

През 2016 г. са образувани 53 бр. изпълнителни дела при частни съдебни изпълнители с обща сума по изпълнителен лист 57 068.61лв. Докато през 2015г. образуваните изпълнителни дела са 258 бр. за 245 272.47лв.

Като следствие от различните способности за събиране на просрочени задължения, постъпилите суми през 2016г. в дружеството са общо: 207 023.51лв, от които - 173 004лв главница, 15 047.41 мораторна лихва и 18 971.73 законна лихва. Докато през 2015г. са общо:329 846.03лв., от които – 275 462.03лв главница, 24 584.46 мораторна лихва и 29 799.54 законна лихва.

След съпоставка на последните две години може да се обобщи, че е постигната и запазена тенденция за плащане на дължимите суми от клиентите на топлинна енергия в законоустановения срок, и необходимостта от образуване на съдебни производства ежегодно намалява.

Рискови фактори

При осъществяване на дейността си „Топлофикация-Сливен“ ЕАД, е изложено на определени рискове,които оказват въздействие върху неговите резултати.

Рисковете, свързани с развитието на Дружеството, се разделят на:

- систематични (произтичащи от пазара) - зависят от колебанията в икономиката като цяло;
- несистематични - представляват частта от общия риск, която е специфична за дружеството и за отрасъла, в който то оперира, и се разделят на секторни и индивидуални.

- Систематични рискове

Това са рисковете, присъщи на целия пазар: политически риск, макроикономически риск, инфлационен риск. Лихвения риск, валутния риск и данъчния риск са също част от систематичните рискове, на които е изложена компанията.

Систематичните рискове са свързани с пазара и макро средата, в която Дружеството функционира, поради което те не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на “Топлофикация-Сливен” ЕАД. Влиянието на систематичните рискове може да бъде ограничено чрез събирането и анализирането на текущата информация за макро средата, както и чрез използване на прогнози от независими източници за състоянието на икономиката като цяло.

- Политически риск

Това е рискът, който отразява влиянието на политическите процеси в страната върху възвръщаемостта от инвестициите – риск от политическа дестабилизация, промени в управлението и/или в законодателството, икономическата политика и данъчната система. Негативни последствия могат да възникнат от забавяне на реформите в следствие на различия и противоречия между политическите сили по отношение на важни социални и икономически мерки и допълнително повишаване на общественото недоволство. В посока намаляване на риска влияят умереният дефицит и строгата фискална дисциплина.

Пътят и основните приоритети на бъдещата икономическа политика са последователни и зависят до голяма степен от препоръките на Европейската Комисия и Международния Валутен Фонд. Поетите ангажименти и изискванията във връзка с членството на страната ни в ЕС предполагат подобряване на бизнес климата в страната и улесняване на бизнеса и предприемачеството.

- Макроикономически риск

Това е рискът от макроикономически сътресения, които се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др.

Положителните/негативните тенденции в макроикономическата обстановка влияят на пазарното представяне и на крайните резултати от дейността на всички сектори в икономиката.

Основните постижения на страната, които се отбелязват от международните рейтингови агенции, са: стабилизирането на финансовата система, ниския размер на външния дълг спрямо БВП, подобрената платежоспособност, благоприятната среда за директни чуждестранни инвестиции.

Инфлационен риск

Това е рискът от намаление на покупателната сила и обезценка на местната валута. Рискът от повишаване на инфлацията води до обезценяване на направените инвестиции или стойността на спестяванията във времето и намаляване на реалната им доходност. Всеки инвеститор в ценни книжа на българския пазар би трябвало добре да осмисли и отчете както текущите нива на инфлационния риск, така и бъдещите възможности за неговото проявление.

- Валутен риск

Този риск е свързан с възможността приходите и разходите на икономическите субекти в страната да бъдат негативно повлияни от промените на валутния курс на националната валута. За България конкретно, това е риск от преждевременен отказ от условията на паричен съвет при фиксиран курс на националната валута 1.95583 лв. за 1 евро, който действа от 1997г. с цел ограничаване на паричното предлагане, като първоначално курсът на лева е фиксиран към германската марка и след това към единната европейска валута. Фиксираният курс на лева към еврото носи за българската валута риска от неблагоприятни движения на курса на еврото спрямо другите основни валути (шатски долар, британски паунд, швейцарски франк) на международните финансови пазари.

- Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможността лихвените равнища, при които емитентът финансира своята

“ТОПЛОФИКАЦИЯ СЛИВЕН „ ЕАД
Годишен финансов отчет 2016 година

дейност, да се увеличат и в резултат на това нетните доходи на компанията да намалее. Макар лихвеният риск да е част от риска, свързан с макросредата поради това, че основна предпоставка за промяна в лихвените равнища е промяна в макроикономическото състояние като цяло, компанията може да предприеме мерки за намаляване на влиянието на евентуално повишаване на лихвените равнища.

- Данъчен риск

Данъците, плащани от фирмите в България включват корпоративния данък, местни данъци и такси, данък добавена стойност, акцизи, износни и вносни мита. От определящо значение за финансовия резултат на „Топлофикация-Сливен“ ЕАД е запазването на текущия данъчен режим. Понастоящем корпоративният данък в България е 10%.

- Влияние на глобалната икономическа криза

Световната икономическа криза се отрази негативно върху пазарните субекти в България и бизнес перспективите пред тях. Кризата доведе до спад на БВП на страната, драстично намаление на преките инвестиции в България, увеличаване на равнището на безработицата и намаление на разполагаемия доход на населението. Множество сектори на икономиката бяха засегнати, като най-силно отражение имаше върху пазара на недвижими имоти и строителния сектор. В периода на ръст и подем на икономиката между 2003 г. и 2007 г. инвестициите в недвижими имоти и тези в сектора на услугите бяха движещите сили за регистрирания шестпроцентен среден ръст на БВП. В разгара на кризата и в резултат на високата безработица домакинствата ограничиха разходите си, което доведе до свиване на потреблението и множество проблеми пред различните сектори на икономиката. Независимо от по горе изложеното, „Топлофикация Сливен“ ЕАД увеличава клиентите си, това се дължи на добра управленска стратегия.

- Несистематични рискове

Тук са включени рисковете, свързани с определен сектор, сегмент или индивидуална компания. Несистематични са: бизнес риска, специфичния фирмен риск, финансовия или кредитен риск и оперативния риск.

- Бизнес риск

Бизнес рискът или още наречен отраслов риск, е свързан със състоянието и тенденциите в развитието на отрасъла. Бизнес рискът се определя от особеностите на отрасловите суровини и материали, конкуренцията в сектора, наличието и цената на специалистите, еластичността на търсенето на продукцията, достъпа до финансиране, технологиите и рентабилността на сектора. Секторът, в който оперира „Топлофикация-Сливен“ ЕАД е топлоенергетиката, електроенергетиката и топло- и електропроизводството. За тази индустрия е характерна по-малка цикличност в сравнение с други отрасли на икономиката. Мерките за енергоспестяване, както и санирането на апартаментите на все повече домакинства допринасят за намалението на разхода на топлоенергия. Бизнес риска намира своето проявление при евентуални неблагоприятни промени на производствените разходи на компанията, както и цените, по които Дружеството продава своята продукция. Основен фактор, влияещ върху финансовото състояние на дружеството е цената на горивата; от друга страна цените на произвежданата топлинна енергия и електроенергия са регулирани и се определят от ДКЕВР и компанията не може да влияе по никакъв начин на тези цени.

- Специфичен фирмен риск

Специфичният фирмен риск е свързан с естеството на дейност на Дружеството. За всяко дружество е важно възвръщаемостта от инвестираните средства и ресурси да съответства на риска, свързан с тази инвестиция.

Търсенето на продукцията, произвеждана от „Топлофикация-Сливен“ ЕАД, се характеризира с

относителна постоянност.

- Финансов риск (или кредитен риск)

Това е рискът, произтичащ от невъзможността на дадено дружество да посрещне задълженията си по обслужване на привлечените средства. Тази финансова несигурност допълва бизнес риска. Кредитният риск по облигации е свързан с ненавременното, частично или пълно изпълнение на задълженията на емитента за изплащане на лихвите и главницата по облигационния заем. Високото равнище на финансова автономност и съответно ниското ниво на финансова задължениост са предпоставка за възможността на Дружеството да плаща регулярно своите дългосрочни задължения. Рискът от невъзможност за посрещане на текущите задължения на Дружеството може да настъпи както при значително забавяне на плащанията от страна на клиентите, така и при неправилно управление на паричните потоци от дейността на компанията. Неправилното управление на паричните потоци и евентуално настъпването на ликвидна криза могат да доведат до непредвидени загуби и пропуснати ползи за Дружеството. Противоедействие на риска от намалена ликвидност може да бъде постоянното поддържане на минимални парични наличности и правилното управление на паричните потоци.

- Оперативен риск

Оперативният риск е свързан със загуби или непредвидени разходи, свързани с измами, съдебни дела или проблеми в текущото управление и контрол.

Разрастването на всяка компания носи три основни риска:

- риск от невъзможност да се посрещнат растящите нужди на бизнеса от оборотни средства;
- риск от загуба на контрол и/или визия за продължителен растеж от страна на мениджмънта;
- риск от затруднения при наемането на квалифициран персонал.

Компанията полага значителни усилия, за да управлява ефективно всички изброени рискове на растежа. Предприемат се мерки с цел намаляване на текучеството при основния производствен персонал.

Инвеститорите на нововъзникващи пазари, какъвто е българския, следва да бъдат запознати, че тези пазари са обект на по-голям риск в сравнение с развитите пазари. Този по-голям риск е възможно да включва значителни правни, икономически и политически рискове. Освен това неблагоприятното политическо или икономическо развитие в други страни може да има значително негативно влияние върху БВП на България, нейната външна търговия и икономика като цяло. Лицата, които биха инвестирали в ценни книжа на Дружеството, трябва да отчитат влиянието на основните рискове за Дружеството върху инвестициите си.

Действия в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

През 2016 г. дружеството не е развивало научно- изследователска и развойна дейност.

Събития след датата на баланса /след датата на която е съставен годишният финансов отчет/

За периода след датата към която е съставен финансовият отчет , до датата на одобряването му не са настъпили важни и /или значителни за дейността на предприятието некоригиращи събития , неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

Наличието на клонове на предприятието

Дружеството не притежава клонове .

- През 2016г дружеството няма придобити и прехвърлени собствени акции.

Капиталова структура.

През отчетната 2016 г. са настъпили изменения в основния капитал на Дружеството спрямо предходния отчетен период в резултат на реализирана загуба през 2016г.

Записания капитал на дружеството е 4 966 хил.лв. ,резерви от последващи оценки 1 103 хил.лв.допълнителни резерви 497 хил. лв.,непокрита загуба от минали години в размер на -13 579 хил.лв., през 2016г дружеството е на загуба в размер на 5 776 хил. лв., общо собствения капитал на дружеството е – 12 789х.лв.

Основни клиенти

Основен клиент на Дружеството е ”НЕК” София и “Гранд Енерджи” ЕООД– за реализация на ел. енергия.

Основните клиенти на топлоенергия са както следва: “Е.МИРОЛИО”, Община Сливен, медицински и учебни задания, болници, военни поделения и населението.

Сключени договори

„Топлофикация Сливен” ЕАД сключва договори с основни доставчици спазвайки ЗОП.

"СМА Минерал Бургас Вар" ЕООД за доставка на вар.

“Тритон” ООД за доставка на метални и стоманени изделия.

"Дейта М Плант" ООД Доставка на лицензиран софтуер

„Траш Енерджи” ЕООД доставка на въглища и др.

Основни доставчици:

- „Траш Енерджи” ЕООД
- „Напоителни системи” Сливен;
- “СМА Минерал Бургас Вар” Сливен;
- „ВиК” Сливен и др.

Електрическата енергия се продава на „НЕК”ЕАД и на „Гранд Енерджи” ЕООД , топлинната енергия се продава на потребители от гр.Сливен – битови, бюджетни и стопански.

Отговорности на ръководството:

Оповестяване съгласно препоръките на ЕСМА:

Дружеството не притежава финансови активи свързани с обезценка на държавен дълг.Според българското законодателство ръководството , изготвя годишен финансов отчет , който дава вярна и честна представа за състоянието на Дружеството към отчетния период и неговите финансови резултати за годината приключваща на 31.12.2016 г.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното стопанисване на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Ръководството потвърждава , че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и при изготвянето на финансовите отчети към 31.12.2016 г. е спазен принципа на предпазливостта при оценка на активите, пасивите, приходите и разходите.

Ръководството също така потвърждава , че се е придържало към действащите Международни счетоводни Стандарти приети от комисията на Европейския съюз, като финансовите отчети са изготвени на принципа на „ действащото предприятие

Изпълнителен директор:

Кънчо Тодоров Танев

Приет с протокол от 29.03.2017 г. на СД

